

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Politiikan ja talouden tutkimuksen laitos	
Tekijä-Författare-Author Karhu, Sanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title IHMISYYDEN RAJAT JA TUNNUSTAMISEN POLITIIKKA: Tunnustuksen teema Judith Butlerin filosofiassa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Käytännöllinen filosofia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu -työ	Aika-Datum-Month and year 2010-01-15	Sivumäärä-Sidantal- Number of pages 120	
Tiivistelmä-Referat-Abstract <p>Judith Butler (s. 1956) tunnetaan parhaiten performatiivisesta sukupuolikäsityksestään. Tämä pro gradu -tutkielma tarjoaa Butlerin filosofiaan kuitenkin uudenlaisen näkökulman: se käsittelee Butlerin tuotantoa tunnustuksen (recognition) teeman valossa. Butlerin tuotannon läpi kulkeva tunnustuksen teema on lähtöisin G.W.F. Hegelin herran ja rengin tunnustuksen dialektiikasta. Butlerin mukaan yhteiskunnalliset normit ehdollistavat etukäteen sitä, kuka saa tunnustuksen ihmisenä ja kuka ei. Vaikka monet Butler-tutkijat ovat sivunneet tunnustuksen teemaa, sitä ei vielä ole rajattu omaksi tutkimuskohteeksi. Tässä tutkielmassa käsitellään tunnustusta itsenäisenä teemana, joka läpäisee Butlerin tuotannon keskeisimmät osa-alueet. Ne ovat subjektin rakentuminen, sukupuoli ja tunnustuksen politiikka. Tutkielman pääväite on, että tunnustuksen teema sitoo näitä osa-alueita toisiinsa. Butlerin tuotantoa voidaan siis tutkia tunnustuksen näkökulmasta yhdenlaisena kokonaisuutena. Tutkimus jakaantuu kolmeen osaan, joissa jokaisessa tunnustusta tarkastellaan yhden rajatun osa-alueen avulla. Ensimmäisen osan, Tunnustuksen subjektit ja poliittinen ontologia, aiheena on Butlerin relationaalisen subjektikäsityksen yhteys Hegelin herran ja rengin tunnustuksen dialektiikkaan. Butlerin subjektikäsitys paikantuu hegeliläiseen tunnustuksen tematiikkaan, koska Butler painottaa subjektin ontologista suhdetta toisiin subjekteihin. Tämän vuoksi subjekti on ”ekstaattinen” eli lähtökohtaisesti relationaalinen olento. Toisaalta Butlerin subjektikäsitys myös poikkeaa Hegelin käsityksestä, koska hän näkee subjektin rakentuvan valtaa sisältävien käytäntöjen vaikutuksesta. Butlerin ”relationaalinen poliittinen ontologia” tulee selvästi esiin, kun sitä verrataan Robert. R. Williamsin yksilön autonomisuutta korostavaan näkemykseen hegeliläisestä tunnustuksen subjektista.</p> <p>Toisen osan, Tunnustus, sukupuoli ja dialektiikka, tutkimusaiheena on se, miten Butler käyttää tunnustuksen teemaa käsitellessään sukupuolta ja seksuaalisuutta ihmisyyden tunnustamista säätelevien normien näkökulmasta. Ensimmäinen tutkimuskohde tässä osassa on ihmiseksi tunnustamista ehdollistavat normit. Butler katsoo, että tunnustus riippuu tunnustamista edeltävästä sukupuolittavasta vallasta. Valta säätelee sitä, ketkä voidaan tunnustaa ihmisiksi ja ketkä jäävät ihmisen kategorian ulkopuolelle. Toinen tutkimuslinja koskee sitä, miten Butlerin käsitys sukupuolen dialektisestä rakentumisesta kytkeytyy tunnustukseen. Keskeisin argumentti tässä osassa on, että tarkastellessaan heteroseksualisoivia normeja, sukupuolittavaa valtaa ja sukupuolidialektiikkaa, Butler käyttää tunnustusta johdonmukaisesti eräänlaisena kattoteemana. Kolmannessa eli viimeisessä osassa, Tunnustuksen politiikka, tutkitaan ensinnäkin sitä, miten Butler käyttää tunnustuksen teemaa osoittaakseen, että identiteettien tunnustamiseen tähtäävä politiikka voi alistetussa asemassa olevien ihmisryhmien vapauttamisen sijaan vain vahvistaa niitä uhri-identiteettejä, joille poliittista tunnustusta haetaan. Tässä osassa huomio kohdistuu myös Butlerin tunnustuksen teemassa piileviin ongelmallisiin ontologisiin taustaoletuksiin, joita Butler ei kyseenalaista tarpeeksi. Tähän liittyen toisena tutkimusaiheena on Butlerin uudenlainen käsitys tunnustuksen politiikasta, jossa keskipisteessä on kehon haavoittuvaisuus.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords filosofia poliittinen filosofia dialektiikka tunnustus performatiivisuus sukupuoli Judith Butler identiteetti Georg Wilhelm Friedrich Hegel seksuaalisuus feministinen filosofia queer-tutkimus			

Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information